

ODLEWNICTWO	NORMA BRANŻOWA	BN-76
	Emalie szkliste Badania	4027-10
	Oznaczenie kwasoodporności	Zamiast BN-67/4027-10 ¹⁰⁹⁰
		Grupa katalogowa III 09

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest oznaczenie kwasoodporności emalii szklistych chemoodpornych, przeznaczonych do odlewów żeliwnych.

1.2. Zakres stosowania normy

Metoda.	Zakres stosowania	Wykonanie oznaczenia wg
Z roztworem kwasu solnego	aparatura chemiczna	2.1
Z roztworem kwasu octowego	zlewozmywaki i naczynia kuchenne	2.2

2. METODY OZNACZANIA

2.1. Metoda z roztworem kwasu solnego

2.1.1. Aparatura i przyrządy

- Aparat wg PN-73/M-77300/02.
- Suszarka laboratoryjna z regulacją temperatury.
- Eksykator.
- Waga analityczna.
- Termometr o zakresie temperatury $0 \div 250^{\circ}\text{C}$.

2.1.2. Odczynniki i roztwory

- Kwas solny (1,19) cz. d. a., roztwór 20-procentowy.
- Alkohol etylowy 96-procentowy.
- Woda destylowana.

2.1.3. Wykonanie oznaczenia. Próbki wg BN-76/4027-02

p. 2 z całkowicie szczelną powłoką emalii, sprawdzoną wg BN-74/4027-13 opłukać wodą destylowaną, następnie alkoholem etylowym i suszyć przez 2 h w temperaturze 120°C . Próbki włożyć do eksykatora i po ostudzeniu zważyć z dokładnością do 0,0002 g. Dwie próbki umieścić w aparacie tak, aby ich poemaliowane powierzchnie zwrócone były w kierunku wnętrza cylindra. Cylinder zamknąć od góry i następnie zmontować aparat. Przez otwór chłodnicy wlać do cylindra 350 cm^3 wrzącego 20-procentowego roztworu kwa-

su solnego, zamocować termometr i włączyć urządzenie grzewcze. Roztwór ogrzewać przez 6 h utrzymując go w stanie wrzenia. Po 6 h ogrzewania wyłączyć urządzenie grzewcze, wylać roztwór z cylindra, rozmontować aparat, wyjąć próbki, przemyć je wodą destylowaną i alkoholem etylowym. Następnie próbki wysuszyć, wystudzić i zważyć jak wyżej.

2.1.4. Obliczanie wyniku oznaczenia. Szybkość korozji powłoki emalii (V_k) w $\text{g/m}^2 \cdot \text{h}$ obliczyć wg wzoru

$$V_k = \frac{m_1 - m_2}{F \cdot t}$$

w którym:

- m_1 - masa początkowa próbki, g,
- m_2 - masa końcowa próbki, g,
- F - pole powierzchni trawionej, m^2 ,
- t - czas trawienia, h.

2.1.5. Dopuszczalna różnica między wynikami nie powinna przekraczać 30% wartości średniej arytmetycznej.

2.1.6. Wynik końcowy oznaczenia. Za wynik końcowy oznaczenia przyjąć średnią arytmetyczną wyników dwóch równoległych oznaczeń próbek poddanych działaniu roztworu kwasu lub próbek poddanych działaniu par kwasu zgodnych z 2.1.5.

2.2. Metoda z roztworem kwasu octowego

2.2.1. Aparatura i przyrządy

a) Aparat wg PN-73/M-77300/02 z cylindrem bez otworów na chłodnicę i termometr. Pokrywę cylindra stanowi krążek z blachy stalowej o średnicy 105 mm i grubości $1,5 \div 2,0 \text{ mm}$ z wyciętym otworem o średnicy 20 mm, pokryty emalią podstawową (BN-76/4027-02).

b) Termometr o zakresie temperatur $0 \div 100^{\circ}\text{C}$.

Pozostałe urządzenia wg 2.1.1.

2.2.2. Odczynniki i roztwory. Kwas octowy (80%), cz. d. a., roztwór 4-procentowy.

2.2.3. Wykonanie oznaczenia. Próbkę przygotowaną wg 2.1.3 umieścić w aparacie tak, aby stanowiła dno cy-

lindra, cylinder zamknąć od góry pokrywą krążkiem i zamontować aparat. Przez otwór w pokrywie wlać do cylindra 350 cm³ 4-procentowego roztworu kwasu octowego o temperaturze 20°C i odczytać w przypadku badania emalii i przeznaczonych na odlewy sanitarii 10 min. Następnie wylać roztwór z cylindra, rozmontować aparat i wyjąć próbkę, przemyć wodą destylowaną i alkoholem etylowym. Następnie próbkę suszyć przez 2 h w suszarce o temperaturze 120°C, wło-

żyć do eksykatora i po ostudzeniu zważyć z dokładnością do 0,0002 g.

2.2.4. Obliczanie wyniku oznaczania - wg 2.1.4.

2.2.5. Dopuszczalna różnica między wynikami - wg 2.1.5.

2.2.6. Wynik końcowy oznaczania - wg 2.1.6.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę - Instytut Odlewnictwa, Kraków.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-67/4027-10

- a) usunięto metodę tzw. probówkową,
- b) zmodyfikowano metodę z wrzącym roztworem kwasu solnego,
- c) wprowadzono metodę z roztworem kwasu octowego.

3. Uwagi do wydania II - wydanie bez zmian.

4. Normy związane

PN-73/M-77300/02 Emaliowany sprzęt gospodarstwa domowego z blachy stalowej. Rodzaje i metody badań powłok emalierskich. Aparat do badań odporności emalii na działanie w podwyższonych temperaturach kwaśnych i obojętnych cieczy

BN-76/4027-02 Emalie szkliste. Badania. Przygotowanie próbek

BN-75/4027-13 Badania emalii szklistych. Wykrywanie wad nieciągłości prądem wysokiego napięcia

5. Normy międzynarodowe

ISO 2733 Vitreous and porcelain enamels - Apparatus for testing with acid and neutral liquid and their vapours

ISO 2743 Vitreous and porcelain enamels - Determination of resistance to boiling hydrochloric acid.

6. Autorzy projektu normy - prof. dr Jan Buciewicz, dr inż. W. Kucharski, mgr inż. H. Pawłowska, mgr inż. Z. Smoleń - Instytut Odlewnictwa, Kraków.